

A

Pedagógiai Programja
Helyi Tantervek – II.

Népművészet/Fazekas alkotó
gyakorlat

TARTALOMJEGYZÉK

Fazekas tanszak.....	3
Alapfok 4-6. évfolyama	3
A fazekas alkotógyakorlat célja	3
Az alkotógyakorlat feladata	3
Alapfok 4. évfolyam	3
Fejlesztési feladatok.....	3
Tananyag.....	3
Feladatcsoportok	4
Minta, jel, jelkép – a felület alakítása	4
Alapismeretek	4
A fazekasság anyagai, technikái	4
Követelmény	4
Év végi összefoglaló óra	4
5. évfolyam	5
Fejlesztési feladatok.....	5
Tananyag.....	5
Feladatcsoportok	5
Követelmény	6
6. évfolyam	6
Fejlesztési feladatok.....	6
Tananyag.....	6
Feladatcsoportok	6
Követelmény	7

FAZEKAS ALKOTÓ GYAKORLAT

Fazekas tanszak Alapfok 4-6. évfolyama

A fazekas alkotógyakorlat célja

Megismertetni a fazekasság azon elméleti tudnivalóit, melyek képessé teszik a tanulókat az önálló tárgykalkotásra, a tervezéstől a kivitelezésig. Célja továbbá a szakmai ismeretek elmélyítése fejlesztése, annak érdekében, hogy a tanulók érzékenyen, tervszerűen tudják alkalmazni a különböző technikákat, anyagokat, eszközöket. Ezek mellett cél, a rendszerben való gondolkodás és az esztétikai érzék fejlesztése.

Az alkotógyakorlat feladata

Fazekassághoz köthető technikák, tevékenységek legátfogóbb elméleti ismereteinek átadása. A megismert technikák, tárgykalkotási folyamatok elméletét, néprajzi hátterét, rendszereit. Irányított tárgyelemzéseken, tervezési folyamatokon keresztül a harmonikus környezet-, a tárgykultúra iránti igény kialakítása. Az esztétikai érzék és ítélőképesség mélyítése, árnyaltabbá tétele. Feladata továbbá a műhelygyakorlattal párhuzamosan olyan alapozó és speciális ismeretek, készségek biztosítása, melyek lehetővé teszik a fenti célok megvalósulását. Feladata megismertetni a tanulót a fazekasság történetével, sajátos kifejező eszközeivel, esztétikai törvényszerűségeivel. Az agyag hagyományos felhasználási területeivel, a tárgyformálás hagyományos technikáival. A felhasznált anyagok tulajdonságaival, az alkalmazott eszközök típusaival. Feladata továbbá a művészeti területekhez kapcsolódó élményszerű ismeret- és tapasztalatszerzés biztosítása, az önművelés és önkifejezés képességének fejlesztése.

Alapfok 4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Irányított megfigyelések által, közös élményszerű tapasztalatszerzés.
- A kézműves kultúra műhely és a műhelymunka megismertetése.
- A tárgykalkotás során alkalmazható egyszerű technikák elsajátításával a manuális és konstruáló képességek fejlesztése.
- A fazekasság hagyományainak élményszerű megismertetése.
- A felhasználható anyagok és az alakításukhoz szükséges eszközök megismertetése.
- A kézműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása.

Tananyag

- Tárgy és tárgykultúra.
- Az ember tárgykészítő tevékenysége, a tárgyak szerepe.
- Kerámiatörténet – népi fazekasság.
- A fazekasműhely felépítése és berendezése.
- A tárgykalkotás eszközei. Fazekas szerszámok.
- A műhelymunka rendje.
- A műhelymunka alapvető magatartási és munkavédelmi szabályai.

Feladatcsoportok

- szabadon formálható anyag: primitív technikák
- marokedény,
- felrakásos technika:
- gyűrűkből,
- hurkákból,
- sípkészítés technikája

Minta, jel, jelkép – a felület alakítása

- Megőrzött nyomok az agyaglapon
- Pecsétek: monogram, saját jel
- növényi lenyomatok, termések,
- természetben található díszítőeszközök,
- festés földfestékkel: ecset, íróka, sgraffito-alákarcolás.

Alapismeretek

- A fazekas tárgyalakítás sajátosságai
- A tervezés lépései
- Formák kifejező ereje.
- A tárgyalakítás alapvető fázisai
- A tárgyak harmóniája, esztétikája

A fazekasság anyagai, technikái

- A környezet anyagai.
- Az agyag tulajdonságai-alakíthatóság, formálhatóság.
- Az agyagból készíthető tárgyak köre.
- Ősi, kézműves tárgyalakítás. Primitív technikák.
- Az agyag tulajdonságai.
- A földfestékek tulajdonságai

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a témához kapcsolódó formákat, motívumokat,
- a fazekasság primitív technikáit,
- egyszerű díszítési technikákat,
- az agyag alapvető tulajdonságait,
- a földfestékek tulajdonságait.

Legyen képes:

- motívumgyűjtésre, feldolgozásra,
- tervek készítésére

Év végi összefoglaló óra

- az egész évben elkészített tárgyak kiállításra való bemutatása

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A látvány és jelenségek befogadására, értelmezésére való ösztönzés.
- Gondolatainak, terveinek képi vagy plasztikai megoldására segítség.
- A csoportos és egyéni alkotótevékenység formáinak megismertetése.
- A tanuló kreatív személyiségjegyeinek, pozitív lelki tulajdonságainak előhívása, megerősítése.
- A fazekas szerszámok biztonságos használata.

Tananyag

- A Kárpát-medence fazekasságának története.
- Legfontosabb fazekasközpontjaink a XIX. században.
- A kerámiakészítés gyártási folyamata.
- Edénykészítés korong nélkül:
 - préselés szakajtóba,
 - formába nyomva,
 - formára, kifestített textilre,
 - lapokból,
 - kivéséssel.
- Ritka díszítőtechnikák:
 - kavicsolás
 - cirkozás
 - fésűs technika
 - papírsablon
 - gyűjtőmunka
 - tervezés
- Az égetés: kemencék típusai
- Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok.

Feladatcsoportok

- Agyagszobor különböző természetes anyag felhasználásával.
- „tűz, víz, föld, levegő” szimbólumok a különböző kultúrák fazekasmesterségében.
- edénykészítés korong nélkül,
- az edények díszítése ritka díszítőtechnikákkal,
- a természet körforgásához kapcsolódó csoportos alkotás, a tervezéstől a munkafolyamatok megosztásával.

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a Kárpát-medence fazekasságának történetét,
- legfontosabb fazekasközpontjainkat,
- a kerámiakészítés gyártási folyamatait,
- a tervezéstől a tárgyalkotásig tartó csoportos kreatív folyamat részeit,
- a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

- motívumok gyűjtésére, feldolgozására, vázlatok készítésére,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- csoportban együtt gondolkodni és alkotni,
- a legfontosabb baleset-és munkavédelmi szabályok betartására.

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A látvány és jelenségek befogadására, értelmezésére való ösztönzés.
- A csoportos és egyéni alkotótevékenység formáinak megismertetése.
- A tanuló kreatív személyiségjegyeinek, pozitív lelki tulajdonságainak előhívása, megerősítése.

Tananyag

- A Kárpát-medence fontosabb fazekasközpontjai
- A tájegységekre jellemző stílusjegyek és technikák
- Kerámiatermékek csoportosítása használatuk szerint
- A formák, színek tudatos használata
- Fazekaskorongok típusai
- Fazekaskorong használata
- Edénykészítés lapokból
- Kályhacsempék fajtái
- Rátétes díszítmény tájegységenként
- Gipszöntés
- Gödörégetés: kemence tervezése
- Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

- Látogatás a legközelebbi helytörténeti múzeumba:
- fazekastárgyak formáinak, motívumainak gyűjtése
- Lapedények: mézeskalácsformák, sütőedények, tintatartó stb. tervezése
- Gipszforma öntése
- Kályhacsempe, formába nyomva
- A rátétes díszítés technikái
- Gödörkemence szerkezete, működése

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a tájegységekre jellemző stílusjegyeket és technikákat,
- a fazekaskorong működési elvét,
- a kályhacsempék típusait,
- a primitív égetőkemence szerkezetét,
- a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

- lapokból különböző edényeket tervezni
- egyszerű kályhacsempét tervezni
- rátétes díszítést tervezni
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, önálló tervezésre, kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- a legfontosabb baleset-és munkavédelmi szabályok betartására.